

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva sentinței Judecătorei Anenii Noi din 05 aprilie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2021, declarat de avocata Olesia Negru în numele inculpatului

Cherdivară Gheorghe xxxx,

anterior condamnat prin:

1) sentința Judecătorei Călărași din 23.04.2003, în baza art. 218 alin. (2) Cod penal (1961) la amendă în mărime de 8100 lei;

2) decizia Curții de Apel Chișinău din 22.07.2003, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 8100 lei;

3) sentința Judecătorei Călărași din 25.06.2004, în baza art. 186 alin. (2) Cod penal la amendă în mărime de 7000 lei;

4) sentința Judecătorei reg. Tveri, or. Moskva din 22.08.2007, în baza art. 188 alin. (4), 30 alin. (1), 228^l alin. (3) pct. a), d) Cod penal al Federației Ruse la 10 ani privațiune de libertate;

5) sentința Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 30.03.2017, în baza art. 217⁵ alin. (1) Cod penal la 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității;

6) sentința Judecătorei Strășeni din 02.07.2019, în baza art. 264^l alin. (3) Cod penal la 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 10.02.2021 - 05.04.2021,
instanța de apel: 15.04.2021 - 14.09.2021,
instanța de recurs: 22.12.2021 - 26.01.2022.*

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi din 05 aprilie 2021, cauza fiind judecată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Cherdivară Gheorghe a fost condamnat în baza art. 217 alin. (2) Cod penal la 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1680 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Cherdivară Gheorghe, de la o dată nestabilă și până la 27.03.2020, la domiciliul său provizoriu din s. Xxxx, r-nul xxxx, în vila lui Bulat Iulian ce aparține ÎP „Xxxx”, pentru consum propriu, păstra cantitatea de 110,75 gr de marihuană în stare uscată și 0,804 gr de rășină de canabis, care conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. xxxx din 07.05.2020, se atribuie la substanțe stupefiante, iar cantitatea dată, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, pct. 7, constituie proporții mari.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele incriminate și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

Dat fiind că probele administrate confirmă în totalitate vinovăția inculpatului, acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, ca păstrarea drogurilor în proporții mari, fără scop de înstrăinare.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară, a recunoscut vina integral și s-a căit de cele comise, dar anterior a mai fost condamnat, inclusiv prin sentința Judecătorei Strășeni din 02.07.2019, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal, la 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, care nu a fost executată până în prezent, conform răspunsului Biroului de Probațiune Anenii Noi din 15.09.2020, fiind prescris demersul acuzatorului de stat cu privire la înlocuirea ei cu pedeapsa închisorii în virtutea prevederilor art. 67 alin. (5) Cod penal, că nu are un loc de trai permanent, se caracterizează satisfăcător, că potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă doar prin aplicarea pedepsei închisorii.

3. Avocata Oleseă Negru a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Apelanta a invocat că inculpatul a recunoscut vina integral, regretă fapta comisă, a contribuit activ la elucidarea circumstanțelor cauzei și a solicitat examinarea ei în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, Cherdivară G. este capabil de a executa pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, la limita ei minimă de 60 ore, pe când pedeapsa sub formă de amendă este pentru el împovărătoare deoarece nu este angajat în câmpul muncii și nu dispune de venituri stabile.

Ori, pedeapsa aplicată este una disproporționat de aspră, ținându-se cont de circumstanțele cauzei, de atitudinea inculpatului față de fapta comisă și de circumstanțele ce caracterizează persoana acestuia.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2021, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond, la stabilirea pedepsei, a ținut cont că Cherdivară G. a comis o infracțiune care conform art. 16 Cod penal, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, face parte din categoria celor ușoare, de personalitatea inculpatului, inclusiv de faptul că anterior a fost judecat pentru infracțiune similară, fapt ce denotă că inculpatul nu a făcut careva concluzii pentru sine, continuând comportamentul antisocial prin săvârșirea de noi infracțiuni, la evidența medicului narcolog nu se află, inclusiv se caracterizează satisfăcător la locul de trai. Totodată, în conformitate cu prevederile art. 76 Cod penal, a reținut în calitate de circumstanță atenuantă ca căința sinceră și recunoașterea vinovăției, inclusiv în conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, circumstanță agravantă a fost stabilită, că acesta anterior a fost condamnat pentru infracțiune similară.

În contextul dat, sunt neîntemeiate și lipsite de suport probator criticile invocate de avocat în interesele inculpatului împotriva concluziilor primei instanțe referitor la individualizarea pedepsei stabilite ultimului, ca fiind individualizată greșit invocând, că prima instanță la individualizarea pedepsei nu a luat în considerație totalitatea circumstanțelor atenuante, or, din materialele cauzei, instanța de apel a stabilit contrariul celor invocate de apărare.

Deci, este nefondată și solicitarea apărătorului de a aplica inculpatului, pedeapsă sub formă de muncă neremunerată, or, potrivit sentinței judecătoreiei Strășeni din 02.07.2019, ultimului în baza art. 264/1 alin. (3) Cod penal, i-a fost aplicată deja o pedeapsă sub formă de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității, însă care nu a fost executată, fapt confirmat prin răspunsul Biroului de Probațiune Anenii Noi din 15.09.2020. Totodată și prin sentința judecătoreiei Râșcani a fost condamnat în baza art. 217 /5 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Corectarea condamnatului, ca scop al pedepsei penale, presupune conștientizarea de către infractor a celor săvârșite și reîntoarcerea, reîncadrarea lui în activitatea societății. El trebuie convins că respectarea legii penale este o necesitate și că numai prin respectarea legii el va putea evita aplicarea și executarea altor pedepse.

Totodată, infracțiunea respectivă este comisă într-un termen foarte scurt de la comiterea unei infracțiuni omogene. Prin urmare, numirea unei sancțiuni neprivative de libertate (sub forma de muncă neremunerată) nu va fi capabilă să realizeze scopul legii penale și anume restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Ori, inculpatul a fost sancționat anterior prin aplicarea mai multor sancțiuni penale neprivative de libertate și aplicarea acelei sancțiuni nu a avut nici un efect din punct de vedere al reeducării lui, ultimul comițând ulterior alte infracțiuni. Astfel, nu există nicio circumstanță ce ar indica la faptul că la aplicarea unei alte pedepse sub formă de muncă neremunerată, acesta se va corecta și nu va mai comite alte infracțiuni.

Deci, instanța de fond, prin prisma ansamblului de împrejurări ale speței, a ajuns la concluzia corectă că corectarea și reeducarea lui Cherdivară G. este posibilă prin aplicarea pedepsei închisorii, în limitele prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea prevederilor 364¹ Cod de procedură penală, prin izolarea lui de societate, stabilind întemeiat că pedeapsa nonprivativă de libertate nu-și va atinge scopul deplin, inclusiv din considerentul că inculpatul nu este la prima abatere de încălcare a legii penale, or, anterior a mai fost condamnat pentru infracțiuni similare și nu a reușit să-și revadă percepția asupra ordinii de drept, iar prin acest fapt prezintă un pericol pentru societate motiv pentru care, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că urmează a-i fi stabilită pedeapsa sub formă de închisoare.

În acest context, instanța de fond a ținut cont de faptul, că dânsul a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, aplicând prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, potrivit cărui beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, inclusiv și de circumstanțele cauzei și de personalitatea lui, și i-a stabilit o pedeapsă cu închisoare, care este echitabilă și v-a contribui la atingerea scopului legii penale.

Ori, sub aspectul proporționalității pedepsei aplicate inculpatului și pentru o corectă individualizare a acesteia raportate la toate criteriile generale prevăzute de art. 75 Codul penal, instanța trebuie să țină seama atât de elementele ce țin de materialitatea faptei în sine, cât și de datele referitoare la persoana inculpatului, astfel că chiar dacă individualizarea pedepsei este un proces interior, strict personal al judecătorului, ea nu este totuși un proces arbitrar, subiectiv, ci din contra el trebuie să fie rezultatul unui examen obiectiv al întregului material probatoriu, studiat după anumite reguli și criterii precis determinate.

Cu referire la regulile stabilite în art. 78 Cod penal, urmează a fi reținut faptul că, în cazul prezentei circumstanțelor agravante, se impune stabilirea unei pedepse mai mare decât minimul posibil și mai mică decât maximul posibil. La caz, de către prima instanță corect a fost stabilit că inculpatul anterior a fost condamnat pentru infracțiune similară, însă concluzii necesare nu și-a făcut, continuând activitatea sa infracțională.

Astfel, prima instanță corect și întemeiat i-a stabilit inculpatului, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa în mărime de 6 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fiind numită cu respectarea strictă a prevederilor legislației în vigoare, fiind neproporțională și inequitabilă în coraport cu fapta comisă de inculpat, cu persoana lui care nu este la prima abatere de la lege, și care poate fi reeducat prin pedeapsa penală sub formă de închisoare, fiind în strictă concordanță cu scopul legii penale, de reeducare și corectare a persoanei condamnate.

5. Avocata Oleseă Negru declară recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Recurenta indică că inculpatul a confirmat circumstanțele comiterii faptei indicate în rechizitoriu, este de acord să execute pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității, infracțiunea incriminată face parte din categoria celor ușoare, la locul de trai se caracterizează satisfăcător, circumstanțe ce atenuează răspunderea penală fiind recunoașterea vinovăției și căința sinceră.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 16) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că recursul este fondat în drept pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 16) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție (*pct. 5. din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu împrejurările precise, relevate în descriptivul hotărârilor atacate, care ar fi esența și erorile concrete de drept a circumstanțelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, că norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a

aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurentă.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de

urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că în cazul în care inculpatul a comis o infracțiune ușoară, a recunoscut vina și a solicitat judecarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, este caracterizat satisfăcător, anterior a mai săvârșit infracțiuni fiind deja condamnat la pedepse sub forma muncii neremunerate în folosul comunității, ultima nefiind executată, o pedeapsă penală mai blândă decât cea stabilită de instanțele de fond și de apel, ar fi inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cu persoana inculpatului, cât și cu scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestora precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 1., 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-a aplicat pedeapsă individualizată conform prevederilor legale și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat (*pct. 5. din decizie*).

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Olesea Negru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2021, în privința inculpatului Cherdivară Gheorghe xxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 18 februarie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Guzun